

Ο Σαλμωνέας ήταν ένας από τους επτά γιους του Αίολου. Μητέρα του ήταν η Εναρέτη, η κόρη του Δηίμαχου. Η Θεσσαλία δεν τον χωρούσε και ξενιτεύτηκε. Έφτασε κάποια στιγμή με τους δικούς του στην Ήλιδα, έγινε βασιλιάς της πόλης Σαλμώνη που ο ίδιος έκτισε κοντά στον ποταμό Αλφειό και παντρεύτηκε μια βασιλοπούλα από την Αρκαδία, την κόρη του Αλεού, Αλκιδίκη, με την οποία απέκτησε την Τυρώ. Την είπαν έτσι, επειδή τη μεγάλωναν «μη βρέξει και μη στάξει», την τάζαν γάλα και τους βγήκε κάτασπρη και με δέρμα απαλό σαν το τυρί. Έμελλε να γίνει ο συνδετικός κρίκος πολλών γεγονότων.

Η πρώτη γυναίκα του Σαλμωνέα πέθανε κι αυτός ξαναπαντρεύτηκε, παίρνοντας σύζυγο τη Σιδηρώ. Ταυτόχρονα, καβάλησε το καλάμι. Ζήτησε από τον λαό του να τον λατρεύει σαν θεό και παρίστανε τον Δία τριγυρνώντας με ένα άρμα με μεταλλικούς τροχούς και με κρεμασμένα δεξιά κι αριστερά χάλκινα αγγεία. Καθώς το άρμα κινιόταν γρήγορα, τροχοί και κιούπια έκαναν φοβερό σαματά, ενώ ο ίδιος πετούσε τριγύρω αναμμένους δαυλούς. Ο λαός τρομοκρατήθηκε νομίζοντας ότι ο σαματάς ήταν από τους κεραυνούς και οι δαυλοί από τις αστραπές του Δία. Αρχισαν όλοι να του αποδίδουν θεϊκές τιμές, εκτός από την Τυρώ που μάταια προσπαθούσε να του βάλει μυαλό. Αποτέλεσμα ήταν ο Σαλμωνέας να παραμερίσει την κόρη του, για μεγάλη χαρά της Σιδηρώς που, ως κακιά μητριά (σκληρή σαν το σίδηρο, όπως μαρτυρά και το όνομά της), άρχισε να της κάνει τον βίο αβίωτο. Με όλα αυτά, ο Δίας αποφάσισε να επέμβει: Έριξε στον Σαλμωνέα έναν αληθινό κεραυνό και τον άφησε στον τόπο μαζί με όλους τους υπηκόους του που τον λάτρευαν σαν θεό. Ταυτόχρονα, κατέστρεψε και την πόλη.

Η τιμωρία του Σαλμωνέα συνεχίστηκε και στον Άδη, όπου ήταν υποχρεωμένος νύχτα μέρα να τρέχει με το άρμα του, χωρίς ποτέ να μπορεί να σταματήσει.

Κάποιοι ερευνητές πιστεύουν ότι ο σαματάς με τα τσουκάλια απηχούσε μια πανάρχαια ιεροτελεστία με σκοπό να βρέξει. Ήταν τεχνητές «βροντές» κι «αστραπές», μήπως και φιλοτιμηθούν οι θεοί και στείλουν καμιά βροχή σε περιόδους ξηρασίας. Και στην Κρανώνα της Θεσσαλίας, από όπου άρχισαν όλα, χρησιμοποιούσαν ένα χάλκινο άρμα που, καθώς μετακινιόταν, έκανε σαματά σαν της βροντής. Κι επειδή ο Δίας σπάνια ξόδευε κεραυνό για να σκοτώσει κάποιον κοινό θνητό, ειπώθηκε ότι ο «κεραύνιος θάνατος» οφειλόταν στο ότι ο Σαλμωνέας, πριν να υποβιβαστεί σε βασιλιά, ήταν κάποια προελληνική θεότητα. Οπότε, με τον ερχομό των Ελλήνων, φυσικό ήταν να παραμεριστεί από τον Δία.

(τελευταία επεξεργασία, 7 Απριλίου 2021)